

Tartu Maamess ylitti odotukset

13.5.2022

Kahden koronakevään jälkeen se onnistui. Nimittäin Tartu Maamess 2022 -tapahtuma Viron Tartossa veti puoleensa hyvin osallistujia. Perinteisesti Baltian suurimmassa maatalousnäyttelyssä on ollut yli 40 000 kävijää. Maatalous, ruoka, energia ja metsä olivat taas kerran näyttävästi esillä tapahtumassa.

Tartu Maamess 2022 antoi uskoa tulevaan. Se loi iloa ja tekemisen meininkiä. Jos etsii vertailua suomalaisen ja virolaisen maatalousnäyttelyn välillä, niin Virossa ruuanjakelupisteet on hajautettuja, kun Suomessa kansa seisoo pitkään lähes kilometrin mittaisessa ruokamonopolin jonossa.

Lisäksi Suomessa on tarkka alkoholilainsäädäntö kuten Virossakin. Virossa paikallisten elintarvikevalmistajien messuteltasta on kuitenkin mahdollista ostaa juustojen, lihatuotteiden tai hunajan lisäksi esimerkiksi yrttilikööriä. Tästä huolimatta meno virolaisilla messuilla on asiallista, rauhallista ja asiantuntevaa.

Kansainvälinen Tartu Maamess 2022 (Kuva: Risto Lauhanen, SeAMK).

Viron metsätalous kehittynyt neuvostoajan jälkeen

Suomalaiset metsäkoneet olivat näyttelyssä kattavasti esillä, koska Baltian suurimmassa näyttelyssä on potentiaalisia korjuukoneiden ja hakkureiden ostajia toisin kuin suomalaisessa alan päänäyttelyssä.

Neuvostokauden jälkeen Virossa on metsäkoneet ovat syrjäyttäneet metsurit. Maassa on siirrytty puunkorjuussa pohjoismaiseen tavaralajimenetelmään, jossa rungot katkotaan metsässä tukeiksi ja kuitupuiksi. Neuvostoaikana puut tuotiin karsittuina kokorunkoina varastolle katkottaviksi.

Metsien monikäyttöä

Viron noin 4,3 miljoonan hehtaarin maa-alasta metsää on noin puolet. Valtio omistaa Viron metsistä 45 %, ja loput ovat yksityisomistuksessa. Matkailija tunnistaa valtion metsän kyltistä ”Riigimets”. Tiukasti suojeltujen metsien osuus valtion mailla on noin 30 %. Kuluneen 30 vuoden aikana neuvostokauden metsiä on yksityistetty.

Monikäyttö siis korostuu metsien ja soiden hyödyntämisessä. Käytöstä poistuneella turvetuotantoalueella voidaan kasvattaa mm. pensasmustikkaa. Etelä-Viron lämmin ja mantereinen ilmasto suosii osaltaan pensasmustikan viljelyä. Maanomistaja Toomas Jaadla kasvattaa ensin siemenistä mustikkapensaat. Nyt hänellä on noin 20 hehtaarin mustikkaneva. Kasvukauden mustikkasato on voinut olla 6 – 7 tonnia hehtaarilla. Hyvin hoidettu viljelmä tuottaa satoa jopa vuosikymmeniä.

Toimintamallissa kerääjät pyytävät maanomistajalta keruuluvat, keräävät itse pensasmustikat ja maksavat poimituista marjoista maanomistajalle. Marjanpoiminta on käsityötä mahdollisten apuvälineiden kanssa. Hinnat vaihtelevat, mutta pensasmustikan hinta voi tilalla olla noin pari euroa kilolta. Tallinnan torilla hintataso oli huhtikuussa jo noin 5-6 euroa kilolta.

Suomi-Viro -hankeyhteistyötä

Luonnontuotteista liiketoimintaa eli SUVI-hanke sekä Makuja maakunnan metsistä -hanke järjestivät Viroon opintomatkan Viljandin ja Tarton seudulle pääsiäisen jälkeisellä viikolla. Leader-ryhmä Kuudestaan rahoittaa hanketta Ähtärin seudulla yhdessä Kyrönmaalla toimivan YHYRES-Leader -ryhmän kanssa. Suomen metsäkeskus ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu ovat hankkeen sisällöntuottajina. Yhteistyötä tehdään *Põlvamaan Leader-alueen kanssa.*

Manner-Suomen maaseutuohjelman, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja yksityisten yritysten rahoittama Makuja maakunnan metsistä –hanke on tottunut Viron kävijä. Suomen metsäkeskus johtaa hanketta, jossa SeAMK on mukana.

MMT Risto Lauhanen
SeAMK